

HANDELSVLOOT

Regenten en Vorsten Groep 6 Handleiding voor de leerkracht

Deze handleiding en de opdrachten zijn bedoeld als aanvulling op de geschiedenislessen over regenten en vorsten. De lesonderdelen beschreven in deze handleiding bestaan uit extra informatie voor uw geschiedenislessen, met het oog op techniek en met het oog op de opdrachten voor de leerlingen. Verder zijn er twee hoofdopdrachten, een doe opdracht die leerlingen zelf kunnen doen en een gezamenlijke testopdracht waarin de schepen uit de eerste opdracht worden getest. Als laatste zijn er verrijkingsopdrachten voor leerlingen die interesse hebben voor het onderwerp en tijd over hebben naast hun taakwerk.

Informatie voor de geschiedenislessen

Door de geschiedenis heen is zeilen is behulpzaam geweest bij de ontwikkeling van de beschaving, zeilen biedt de mensheid een grotere mobiliteit en capaciteit voor de visserij, handel en oorlogsvoering. De oudste voorstelling van een schip onder zeil lijkt op een geschilderde schijf gevonden in Koeweit die dateert uit 5000 v. Chr. Vooruitgang in de zeil technologie van de middeleeuwen maakte het mogelijk voor Arabische, Chinese, Indiase en Europese ontdekkingsreizigers langere reizen te maken, te reizen in gebieden met extreme weersomstandigheden. Zeilen heeft bijgedragen aan vele grote verkenningen van de wereld.

Zeilen, boten, windkracht en richting, zeestromingen. http://nl.wikipedia.org/wiki/Zeilen_%28varen%29

U kunt ook gaan zeilen met de leerlingen, dit kan als losse activiteit of als schoolreisje. Het is echter niet goedkoop. U moet denken aan tenminste €35 p.p. voor 4 uren.

<http://delauwer.nl/groepsaccommodatie/content/38/Tarieven/Tarieven.html>

<http://willemjacob.nl/arrangementen/>

Hoofdopdrachten

In de eerste opdracht gaan de leerlingen zelf een schip maken, de nadruk ligt hierbij op de verschillende zeiltypen. In de tweede opdracht gaan de leerlingen samen met u deze scheepjes uitproberen op de plas voor school. Kies hiervoor een dag uit, waarop er genoeg wind staat om de scheepjes vooruit te blazen. Ik raad u aan om voor het experiment de leerlingen voorspellingen te laten doen over de schepen en welke het beste zal presteren, laat ze dit beargumenteren. Na het experiment kunt u met de leerlingen bespreken hoe het gegaan is en welk zeiltype het beste is.

Materialen

- 1 grote frisdrankfles
- 2 kleine frisdrankflessen
- Een stok, ongeveer 30 cm lang en 2 cm dik
- Zand
- Kleinere stokken, ongeveer 1 cm dik en verschillend van lengte
- Stof, linnen bijvoorbeeld
- Een schaar
- Een ronde vijl, ongeveer 1 cm dik
- Lijm
- Plakband of tape
- Touw, ongeveer 5 meter lang
- Een zaag
- Een hamer
- Kleine spijkertjes

Verrijking

Extra opdrachten naar aanleiding van het thema regenten en vorsten. Deze opdrachten zijn optioneel voor de leerlingen. U kunt er voor kiezen om deze opdrachten in de taak op te nemen voor leerlingen die eerder klaar zijn. Doordat deze opdrachten op de website komen te staan, kunnen leerlingen, als zij dat willen, er ook thuis mee aan de slag. Deze opdrachten zijn zo opgezet dat ze meer zelfstandigheid van de leerling vragen en de leerling zelf de details en de diepgang kan kiezen. Bovendien passen de opdrachten bij verschillende intelligenties.

Veel van de opdrachten vragen van de leerling om de resultaten te presenteren aan de rest van de klas. Ik hoop dat u hiervoor de tijd kunt vinden, aangezien het een goede manier is om andere leerlingen te inspireren en op die manier aan kennisoverdracht te doen. Vraag de presenterende leerling ook naar de werkwijze, de keuze van het specifieke onderwerp, wat de leerling geleerd heeft en ook wat moeilijk/makkelijk was. De presentatie, de aandacht en de interesse van u en van de leerlingen zijn de beloning voor het extra werk.

HANDELSVLOOT

Hoofdopdracht [Opdrachtkaart]

In de gouden eeuw bestond er nog geen motor, elk vervoermiddel was afhankelijk van mens- en dierenkracht of van de kracht van de natuur. Voor lange reizen naar Azië en Amerika werden grote zeilschepen gebruikt. Deze zeilschepen bestonden in verschillende soorten en maten, sommige voor de oorlog en sommige om mensen en goederen mee te vervoeren. In deze opdracht ga je zelf een zeilschip maken en uitproberen welke soort zeil het beste werkt.

Je eigen zeilboot bouwen.

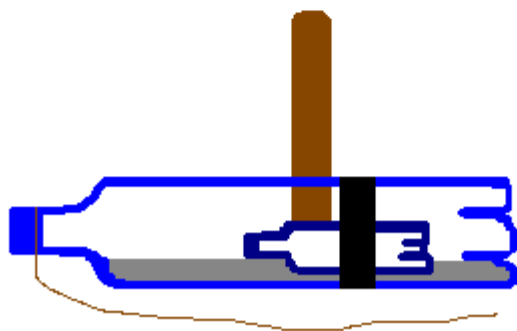
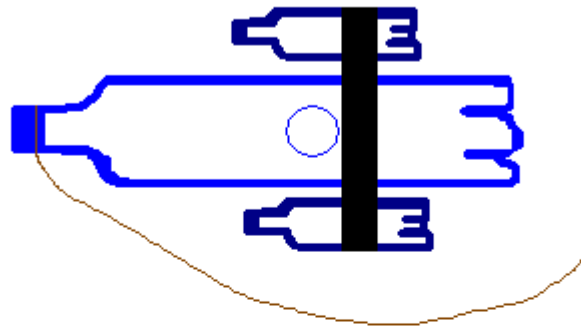
Wat heb je nodig:

- 1 grote frisdrankfles
- 2 kleine frisdrankflessen
- Een stok, ongeveer 30 cm lang en 2 cm dik, voor de mast
- Zand
- Kleinere stokken, ongeveer 1 cm dik en verschillend van lengte
- Stof, linnen bijvoorbeeld
- Een schaar
- Een ronde vijl, ongeveer 1cm dik
- Lijm
- Plakband of tape
- Touw, ongeveer 5 meter lang
- Een zaag
- Een hamer
- Kleine spijkertjes

Wat gaan we doen?

- We beginnen met de grote frisdrankfles, leg de fles op je tafel en leg de twee kleine flesjes ertegenaan aan beide kanten. De flessen wijzen met de dop dezelfde kant op, de kleine flesjes liggen langs het midden van de grote fles. Gebruik plakband of tape om de flessen aan elkaar vast te maken.
- Draai de flessen om, zodat de onderkant nu boven ligt. Zaag van de grote stok een stuk van 30 cm af. Knip of snijd aan de kant die boven ligt in het midden van de grote fles een gat uit, waar de stok in kan staan. Zet de stok in het gat en teken met een potlood een lijn waar de stok uit de fles komt. Haal de stok er weer uit.
- Vul de grote fles voor ongeveer de helft met zand. Bind het touw om de hals van de fles, zodat er aan 1 kant alle touw uitsteekt.

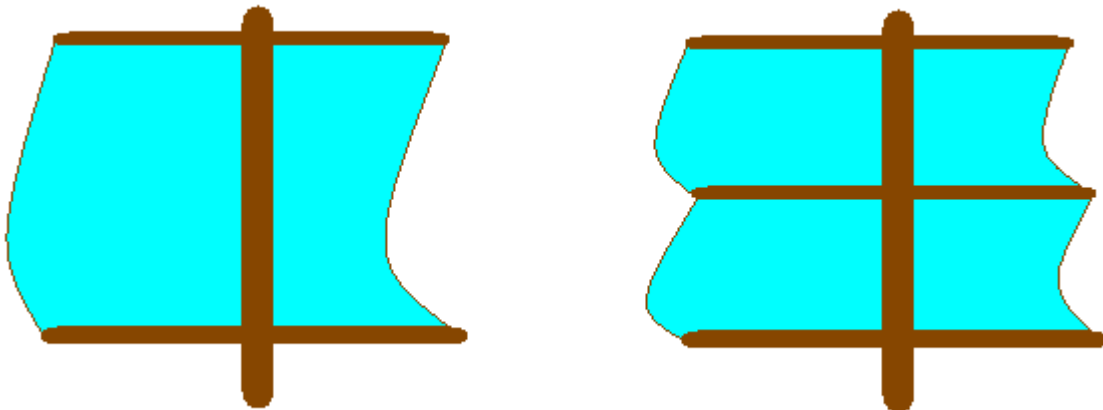
Voorbeeld;

Hoe maken we het zeil;

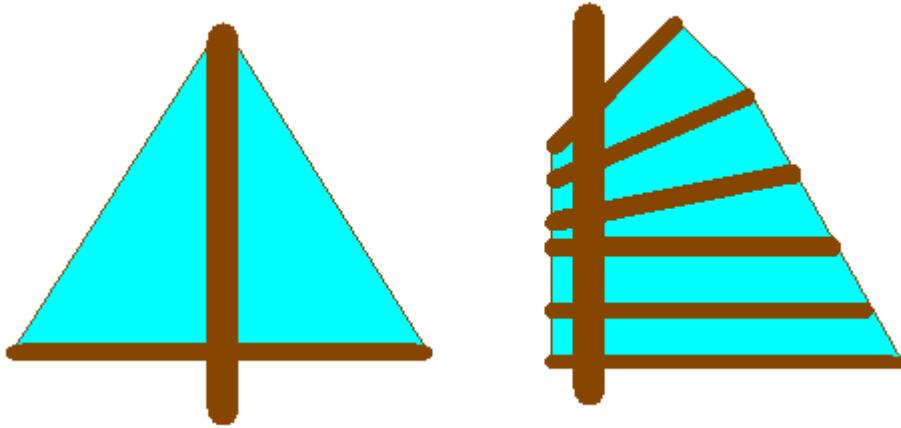
- Pak de grote stok; de mast. Gebruik de vijl om net boven de potloodlijn een gleuf un de mast te maken, waar een kleinere stok in past.
- Kies 1 van de vier zeil soorten van hieronder en maak het zeil.

De gebogen zeilen;

- Maak met de vijl nog een gleuf aan de top van de mast. Ga je voor het zeil met de drie stokken, dan vijl je ook nog een derde gleuf tussen de eerste 2 gleuven in.
- Knip, uit stof, een zeil dat tussen de twee of drie stokken past. Zorg dat de stof lang genoeg is om bol te komen staan in de wind.
- Spijker de stof aan de stokken vast. Smeer de gleuven in de mast in met lijm en druk de stokken met de zeilen er stevig in.
- Laat de zeilen drogen.

De rechte zeilen;

- Maak met de vijl een gleuf net boven de potloodlijn op de mast, een gleuf waar een kleine stok in past.
- Voor het rechter zeil moet je nog 5 gleuven maken in de mast, pas op dat de bovenste 3 scheef zitten.
- Smeer de gleuf of gleuven in met lijm en plak de kleine stok of stokken in de gleuven. Laat ze drogen.
- Knip ondertussen de zeilen uit de stof. Zorg ervoor dat de stof goed bij de lengte van de stokken past.
- Als de lijm droog is spijker je de stof aan de masten vast. Zorg ervoor dat de stof strak langs de stokken zit.

Het schip klaarmaken voor vertrek.

- Kijk nog een keer naar het eerste plaatje. Duw de mast met het zeil weer in de fles en druk de mast diep in het zand, zodat de mast niet gaat schuiven.
- Je bent klaar voor een zeiltocht!

Varen over de woeste baren.

Nu je schip klaar is, is het tijd om te gaan proberen te varen. Samen met de juf of meester en andere kinderen uit je klas maak je een afspraak om de schepen uit te proberen. Je juf of meester weet wanneer er genoeg wind staat.

Voor je vertrekt is het leuk om de schepen met elkaar te vergelijken, hoeveel kinderen hebben een gebogen zeil gemaakt? Waarom is er gekozen voor een gebogen of een recht zeil. Welk schip zal het snelste gaan en waarom denk je dat?

Ga naar buiten naar het water en leg de schepen voorzichtig in het water. **Zorg dat er altijd een volwassene aanwezig is!** Houdt het touw goed vast en laat de schepen maar varen op de wind. Welk zeil ging het snelst? Hoe denk je dat dit kan? Wat zou je de volgende keer anders doen?

HANDELSVLOOT

Verrijking [Opdrachtkaart]

De Batavia

Dit is een plaatje van de Batavia. Maar wat is de Batavia nu eigenlijk? Wat heeft de Batavia te maken met dit onderwerp? Wat is er gebeurd met de Batavia? En waarom is de Batavia zo speciaal? Houd een spreekbeurt over de Batavia in je klas, waarin je antwoord geeft op al deze vragen. Gebruik natuurlijk ook plaatjes, filmpjes en boeken bij je presentatie.

Specerijenkabinet

De Nederlandse handelsvlooten voeren de gehele wereld over. Vanuit de uithoeken van de wereld haalden zij specerijen, edele metalen, slaven en edelstenen naar Nederland. Het bekostigen van een dergelijke reis was erg duur en het was nooit zeker dat het schip terug kwam. Ga samen met een vriend of vriendin aan de slag met de verschillende specerijen die Juf Levi heeft. Kijk, voel en ruik aan de verschillende specerijen en beschrijf wat je ervaart. Misschien kun je zelfs aan je klasgenoten presenteren wat je hebt opgeschreven.

Lange reizen

De reizen van naar Indonesië duurden vele maanden, lange maanden dat je met ongeveer 300 mensen opgesloten zit in een ruimte zo groot als je school. Kun je dat voorstellen? Schrijf een verhaal over een dag uit het leven van een passagier aanboord van een schip naar Indonesië. Waar zijn ze in de reis? Wat voor weer is het? Etc. Zoek uit hoe het leven er aanboord toging. Lees je verhaal voor aan je klasgenoten, misschien kunnen zij iets leren van je ontdekkingen of misschien weten zij nog wel meer. Succes!